

Obsah

Předmluva	13
1 Historie soudního lékařství v České republice (<i>Miroslav Hirt, Tomáš Adámek, Michal Beran, Igor Dvořáček, Miroslav Dvořák, Jiří Fialka, Petr Hejna, Jiří Hladík, Přemysl Klír, Jan Krajsa, Pavel Kubišta, Rudolf Macháček, Peter Ondra, Alexander Pilin, Miloš Sokol, Přemysl Strejc, Pavel Toupalík, František Vorel</i>)	15
1.1 Prvopočátky soudního lékařství (<i>Miroslav Hirt, Miroslav Dvořák</i>)	15
1.2 Ústav soudního lékařství 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze (<i>Přemysl Strejc, Alexander Pilin</i>)	16
1.3 Ústav soudního lékařství Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice U sv. Anny v Brně (<i>Jan Krajsa</i>)	17
1.4 Ústav soudního lékařství Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice v Hradci Králové (<i>Petr Hejna</i>)	18
1.5 Ústav soudního lékařství a medicínského práva Lékařské fakulty Univerzity Palackého a Fakultní nemocnice v Olomouci (<i>Peter Ondra</i>)	19
1.6 Ústav soudního lékařství Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice v Plzni (<i>Miroslav Dvořák</i>)	20
1.7 Ústav soudního lékařství 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady v Praze (<i>Jiří Hladík</i>)	20
1.8 Vojenský ústav soudního lékařství Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské fakultní nemocnice v Praze (<i>Miloš Sokol</i>)	20
1.9 Soudnělékařská laboratoř, Ústav leteckého zdravotnictví Praha (<i>Miloš Sokol</i>)	20
1.10 Subkatedra soudního lékařství Institutu pro další vzdělávání lékařů a pracovníků ve zdravotnictví v Praze (<i>Přemysl Klír, Petr Hejna</i>)	21
1.11 Ústav soudního lékařství 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Na Bulovce v Praze (<i>Michal Beran</i>)	21
1.12 Oddělení soudního lékařství a toxikologie, Regionální nemocnice v Ústí nad Labem (<i>Jiří Fialka, Pavel Kubišta</i>)	21
1.13 Soudnělékařské oddělení Nemocnice České Budějovice (<i>František Vorel</i>)	22
1.14 Ústav soudního lékařství Fakultní nemocnice Ostrava (<i>Igor Dvořáček</i>)	22
1.15 Oddělení soudního lékařství Nemocnice Sokolov (<i>Rudolf Macháček</i>)	22
1.16 Oddělení soudního lékařství Pardubické krajské nemocnice (<i>Pavel Toupalík</i>)	22
1.17 Soudní lékařství v Libereckém kraji (<i>Tomáš Adámek</i>)	22
Literatura	23

2	Koncepce oboru soudního lékařství, kompetence soudního lékaře	
	<i>(Tomáš Vojtišek)</i>	25
2.1	Význam a náplň oboru soudního lékařství	25
2.2	Organizace soudnělékařského pracoviště	27
2.3	Financování poskytovatelů zdravotních služeb v oboru soudního lékařství	28
2.4	Vzdělávání soudních lékařů	29
2.5	Kompetence a kvalifikace soudního lékaře se specializovanou způsobilostí	30
2.6	Vztahy k jiným oborům	31
	Literatura	32
3	Smrt – obecné příčiny <i>(Alexander Pilin)</i>	33
	Literatura	34
4	Posmrtné změny <i>(Alexander Pilin, Petr Hejna)</i>	35
4.1	Druhy posmrtných změn <i>(Alexander Pilin)</i>	35
4.1.1	Časné posmrtné změny	35
4.1.2	Pozdní posmrtné změny	39
4.2	Určování doby smrti <i>(Alexander Pilin, Petr Hejna)</i>	41
4.2.1	Chladnutí těla	41
4.2.2	Posmrtná ztuhlost	42
4.2.3	Posmrtné skvrny	42
4.2.4	Supravitální reakce	42
4.2.5	Změny na očích	42
4.2.6	Rozvoj hniloby	43
4.2.7	Pasáž potravy	44
4.2.8	Laboratorní metody	45
4.2.9	Forenzní entomologie	45
4.2.10	Místo nálezu	45
4.3	Vitální reakce <i>(Alexander Pilin)</i>	46
4.3.1	Systémové známky vitální reakce	46
4.3.2	Místní známky vitální reakce	46
4.4	Určení stáří poranění <i>(Alexander Pilin)</i>	48
	Literatura	51
5	Druhy pitev, jejich provedení a účel <i>(Miroslav Hirt)</i>	55
6	Identifikace osob <i>(Miloš Sokol, Miroslav Dvořák, Ivan Mazura, Markéta Šaňková)</i>	57
6.1	Obecná část <i>(Miloš Sokol)</i>	57
6.1.1	Identifikace živých osob	57
6.1.2	Identifikace zemřelých osob	58
6.2	Forenzní antropologie <i>(Markéta Šaňková)</i>	62
6.3	Forenzní stomatologie <i>(Miroslav Dvořák)</i>	65
6.3.1	Identifikace neznámé osoby podle chrupu	65
6.3.2	Stanovení věku neznámé mrtvé osoby podle chrupu	66

6.4	Forenzní genetika – identifikace jedince pomocí nukleových kyselin (<i>Ivan Mazura</i>)	67
	Literatura	68
7	Přirozená smrt (<i>František Vorel, František Toušek</i>)	71
7.1	Onemocnění srdce a cév	72
7.1.1	Koronární ateroskleróza (kornatění věnčitých tepen)	72
7.1.2	Nestabilní plát	72
7.1.3	Infarkt myokardu	73
7.1.4	Hypertenzní choroba	78
7.1.5	Vada aortální chlopně	79
7.1.6	Kardiomyopatie	79
7.1.7	Myokarditidy	80
7.1.8	Ruptura výdutě	80
7.1.9	Srdeční smrt ve vysokém věku	80
7.2	Subarachnoidální krvácení	81
7.3	Tromboembolie plicnice	81
7.4	Náhlé úmrtí při epilepsii	82
7.5	Smrt při bronchiálním astmatu	82
7.6	Obstrukce dýchacích cest	82
7.7	Krvácení do zažívacího traktu	82
7.8	Jiná onemocnění zažívacího traktu	83
7.9	Onemocnění urogenitálního systému	83
7.10	Diabetes mellitus	83
7.11	Vztah mezi nemocí a traumatem	84
7.11.1	Trauma a koronární ateroskleróza	84
7.11.2	Subarachnoidální krvácení	84
7.11.3	Embolie plicnice	85
	Literatura	86
8	Forenzní pedopatologie (<i>Lubomír Straka, František Vorel, Jozef Krajčovič</i>)	87
8.1	Specifika pitvy dítěte	92
8.1.1	Pitva lebeční dutiny	92
8.1.2	Otevření hrudní a břišní dutiny	92
8.1.3	Pitva placenty	93
8.2	Náhlé a neočekávané úmrtí v dětském věku	93
8.2.1	Infekční nemoci	94
8.2.2	Myokarditida	94
8.2.3	Arteritida	95
8.2.4	Gastroenteritida	95
8.2.5	Septický stav	95
8.2.6	Vývojové vady	95
8.2.7	Metabolické choroby	95
8.2.8	Násilná smrt	95
8.2.9	Náhlá smrt kojence	96
	Literatura	97

9 Poranění ostrým předmětem (<i>Michal Beran, Jan Krajsa, Petr Tomášek</i>)	99
9.1 Rány řezné (<i>vulnera scissa</i>)	99
9.1.1 Obecná část	99
9.1.2 Speciální část	102
9.2 Rány sečné (<i>vulnera secta</i>)	104
9.2.1 Obecná část	104
9.2.2 Speciální část	105
9.3 Rány bodné (<i>vulnera puncta</i>)	106
9.3.1 Obecná část	106
9.3.2 Speciální část	112
9.4 Rány způsobené nůžkami	114
9.5 Prohlídka ostrého nástroje	114
9.6 Rány vzniklé kousnutím	114
Literatura	116
10 Střelná poranění (<i>Miroslav Hirt, Petr Hejna, Jan Krajsa</i>)	117
10.1 Obecná část	117
10.1.1 Střelné zbraně – rozdělení a charakteristika	117
10.1.1.1 Mechanické ruční střelné zbraně	117
10.1.1.2 Ruční palné zbraně	117
10.1.2 Poškození organismu po zásahu střelou	121
10.1.3 Poranění jednotnou střelou	122
10.1.4 Poranění mnohotnou střelou	130
10.1.5 Poranění historickou palnou zbraní	130
10.1.6 Poranění zvláštními druhy palných zbraní	131
10.1.7 Poranění výbuchem	132
10.1.8 Poškození vzdálených struktur	134
10.1.9 Poranění mechanickou střelnou zbraní	134
10.2 Speciální část	135
10.2.1 Poranění hlavy	135
10.2.2 Poranění krku	138
10.2.3 Poranění hrudníku	139
10.2.4 Poranění břicha	140
10.2.5 Poranění končetin	141
10.2.6 Specifika pitvy střelného poranění	142
10.2.7 Vražda – sebevražda – náhoda	144
10.2.8 Nejčastější chyby při posuzování střelného poranění	145
Literatura	146
11 Dušení (<i>Petr Hejna, Lenka Zátopková, Miroslav Hirt</i>)	147
11.1 Klinický obraz	148
11.2 Obecné známky dušení	149
11.2.1 Zevní nálezy	149
11.2.2 Vnitřní nálezy	150
11.3 Klasifikace dušení	150
11.3.1 Zadušení při deficitu kyslíku ve vdechovaném vzduchu	150

11.3.2	Zadušení znemožněním dýchacích pohybů	151
11.3.3	Zadušení při neadekvátní poloze těla	152
11.3.4	Zadušení obstrukcí dýchacích otvorů	153
11.3.5	Burking	154
11.3.6	Zadušení ucpáním dutiny ústní (zadušení roubíkem)	154
11.3.7	Udávení – zadušení uzávěrem hrtanu	155
11.3.8	Zadušení vdechnutím – aspirace	156
11.3.9	Strangulace	157
11.3.9.1	Oběšení	160
11.3.9.2	Uškrcení	166
11.3.9.3	Zardoušení	169
	Literatura	172
12	Utonutí (Petr Hejna, Lenka Zátopková)	175
12.1	Klasifikace utonutí	175
12.2	Patofyziologie tonutí	176
12.2.1	Hypoxie	176
12.2.2	Systémové účinky	177
12.2.3	Reflexní reakce	177
12.2.4	Hypotermie	178
12.3	Diagnostika utonutí	178
12.3.1	Nález těla ve vodě	178
12.3.2	Pitevní nálezy	178
12.3.3	Laboratorní vyšetření	182
12.3.4	Zobrazovací metody	184
12.4	Kriminalistické kontexty	184
	Literatura	185
13	Nehody a chorobné stavy při potápění s dýchacím přístrojem	
	<i>(František Novomeský) .....</i>	189
13.1	Přímé působení tlaku	189
13.1.1	Barotraumata z podtlaku	189
13.1.2	Barotraumata z přetlaku	190
13.2	Nepřímé působení tlaku	191
13.2.1	Dusíková narkóza potápěčů	191
13.2.2	Intoxikace kyslíkem při potápění	192
13.2.3	Dekompresní nemoc potápěčů	192
	Literatura	196
14	Poškození organismu sníženým atmosférickým tlakem	
	<i>(Lubomír Straka, Martin Janík) .....</i>	197
	Literatura	199
15	Hladovění (Miroslav Hirt)	201
	Literatura	202

16 Poranění elektrickým proudem (Hynek Řehulka)	203
16.1 Poranění technickou elektřinou	203
16.2 Poranění bleskem	206
Literatura	208
17 Poškození zdraví zářením (Hynek Řehulka)	209
17.1 Úpal, úžeh	209
17.2 Ionizující záření	210
Literatura	211
18 Termické změny (Alexander Pilin)	213
18.1 Porušení zdraví zvýšenou teplotou	213
18.1.1 Popáleniny	213
18.2 Porušení zdraví nízkou teplotou	215
18.2.1 Oznobeniny	215
18.2.2 Omrzliny	215
18.2.3 Podchlazení	217
Literatura	218
Slovník odborných a méně častých výrazů	221
Přehled použitých zkratk	229
Rejstřík	231
Souhrn	239
Summary	240